

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Asser Potoinen

YRITYKSEN PERUSTAMINEN

CASE X

Liiketalouden yksikkö
2017

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Asser Potoinen
Opinnäytetyön nimi	Yrityksen perustaminen / Case X
Vuosi	2017
Kieli	suomi
Sivumäärä	50 + 1 liite
Ohjaaja	Helena Blomquist

Opinnäytetyössä tutkitaan yrityksen perustamista Suomessa. Tutkimuksen taustalla on liikeidea, joka on tarkoitus konkretisoida yritykseksi. Koska yrityksen perustajilla ei ole kokemusta yritystoiminnasta, on tämän opinnäytetyön tarkoitus selvittää toimenpiteitä yrityksen perustamisessa sekä eri perustajien kokemuksia.

Tutkimuksen teoreettinen viitekehys on rakennettu yrittäjyydestä yleisesti Suomessa, yritykseen vaikuttavista tekijöistä sekä niistä konkreettisista asioista, jotka tulee huomioida, jotta yritys voidaan lainvoimaisesti perustaa. Tutkimuksen toteuttamiseen käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää, joka suoritettiin puolistrukturoidun teemahaastattelun avulla. Haastateltavina oli yrityksen perustajia.

Tutkimuksessa havaittiin yrittäjien kohtaamia ongelmia sekä haasteita. Tuloksista selvisi miten yrittäjät ovat kohdanneet byrokratian haasteet sekä mitä kokemuksia heille on eri prosesseista ja vaiheista kertynyt.

ABSTRACT

Author	Asser Potoinen
Title	Setting up a company / Case X
Year	2017
Language	Finnish
Pages	50 + 1 appendices
Name of Supervisor	Helena Blomquist

In this thesis work I'm researching about setting up a company in Finland. The background behind the research is business idea, which is supposed to progress into a company. Due to the fact that the company founders don't have experience about entrepreneurship, this thesis work is investigating actions which are needed to set up a company and experiences from other company founders.

The theoretical framework of this thesis work consists of entrepreneurship in Finland generally, different factors which affect company and about those concrete steps which need to be taken and noticed before company can be lawfully established. To carry out the research qualitative research form was used. This form was sent by email to different company founders.

In this research I found different problems and challenges that entrepreneurs have to face. Results showed how they have met the challenges of bureaucracy and what kind of experiences they have accumulated while dealing with different processes and steps.

LÄHDELUETTELO

1	JOHDANTO.....	8
1.1	Tutkimusongelma ja kysymykset	8
1.2	Työn rajausta.....	8
1.3	Työn rakenne	8
	YRITTÄJYYS	10
1.4	Yrittäjäeläkevakuutus (YEL).....	11
1.5	Työttömyysturva.....	12
1.6	Muut sosiaaliset turvat	13
2	YRITYKSET SUOMESSA.....	15
2.1	Yritysmuodon valinta.....	15
2.2	Yritysmuodot	16
2.2.1	Toiminimi.....	17
2.2.2	Osakeyhtiö	17
2.2.3	Avoin yhtiö	18
2.2.4	Kommandiittiyhtiö	18
2.2.5	Osuuskunta.....	19
2.3	Luvat	19
2.4	Immateriaaliset oikeudet.....	20
2.4.1	Tekijänoikeus	20
2.4.2	Mallioikeus.....	20
2.4.3	Patentti	21
2.4.4	Tunnusmerkkioikeus	21
2.5	Perustamisilmoitus kaupparekisteriin	22
2.6	Perustamisilmoitus verohallinnolle.....	23
2.7	Yrityksen verotus	23
2.7.1	Arvonlisäverovelvollisuus	24
2.8	Kirjanpito ja tilinpäätös.....	25
2.9	Rahoitusmuodot	26
2.9.1	ELY-keskus.....	26
2.9.2	TE-keskus.....	26
2.9.3	Finnvera.....	27

2.9.4	Tekes	28
2.9.5	Pääomasijoittaja	28
2.9.6	Joukkorahoitus	29
3	TEOREETTINEN VIITEKEHYS.....	30
4	EMPIIRINEN TUTKIMUS	32
4.1	Tutkimusmenetelmät.....	32
4.2	Aineistonkeruumenetelmä	33
4.3	Haastattelulomakkeen suunnittelu ja haastateltavat.....	34
5	TUTKIMUSTULOKSET	35
5.1	Taustatietoa vastaajasta.....	35
5.2	Perustamisprosessi ja tietoa yrityksestä	36
5.3	Kokemukset yrittäjyydestä.....	40
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	43
7	RELIABILITEETTI JA VALIDITEETTI	46
7.1	Reliabiliteetti.....	46
7.2	Validiteetti.....	47

LIITTEET

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. Tilasto uusien yritysten lukumääristä yritysmuodottain..... 15

Taulukko 1. Yritysmuodot..... 16

Taulukko 2. Verokannat. 25

LIITELUETTELO**LIITE 1. Haastattelukysymykset**

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimusongelma ja kysymykset

Tutkimusongelmana on yrityksen perustaminen. Tutkimuksessa selvitetään niitä asioita, joita yrityksen perustamisessa tulee ottaa huomioon, mitkä tekijät vaikuttavat siihen sekä millaisia kokemuksia yrittäjillä on. Tutkimusongelmassa keskitytään X-yrityksen kannalta tärkeisiin elementteihin. Lopputuloksen tarkoitus onkin löytää X yrityksen kannalta relevantit ja kannattavat vaihtoehdot sekä saada kyky varautua erilaisiin riskeihin.

1.2 Työn raja

Opinnäytetyön aihe rajataan niin, että se keskittyy vain yrityksen perustamiseen, siihen liittyviin kokemuksiin sekä perustamisen olennaisiin vaiheisiin. Yrityksen perustamisen toimenpiteet on määriteltyä laissa, ja se on ohjeistettua sekä suoraviivaista toimintaa. Kuitenkin, koska yritysmalli on uusi eikä vastaavanlaista juurikaan ole, täytyy oikeat ratkaisut löytää yrityksen menestymisen kannalta.

1.3 Työn rakenne

Opinnäytetyöni rakentuu kolmesta erillisestä osiosta: johdanto-, teoria-, empiirisestä osiosta. Nämä luovat tutkimuksen kokonaisuuden tukemalla toisiansa jatkuvasti. Teoria on joukko eri lakeja ja käsitteitä, jotka perustuvat kirjoitettuun sekä todeksi tutkittuun tietoon. Samalla se valmistele lukijaa uuden tiedon etsintään. Teorian täytyy olla sellaista, että sitä voidaan testata empiirisesti tutkimuksilla, testeillä tai mittauksilla (Anttila 2006). Johdannossa kerron aiheesta sekä tutkimusongelmasta, määrittelen työn aiherajauksen, rakenteet sekä tavoitteet. Lisäksi myös esittelen X-yrityksen, jolle opinnäytetyö tehdään.

Opinnäytetyön toisessa osiossa eli teoriaosuudessa käydään läpi niitä relevantteja tekijöitä ja asioita, jotka ovat kyseisen työn kannalta oleellisia. Osuus on jaettu kahteen eri pääkappaleeseen. Ensimmäisessä pääkappaleessa esittelen yrittäjän näkökulmaa sekä hänen mahdollisia avustuksiaan ja etujaan. Toisessa kappaleessa esittelen teoriaa yrityksen näkökulmasta. Kappaleessa käsittelem yritysmuotoja,

lupia, kirjanpitoa, veroja sekä eri rahoitusmahdollisuuksia. Teoriaosiossa käytetään yrityksen perustamiseen liittyvää aineistoa.

Työn kolmas osuus käsittää empiirisen osion, jossa suoritetaan kvalitatiivinen tutkimus. Osiossa myös esitellään tutkimuksen teoria ja toteutus sekä tuloksien analysointi. Lopussa esittelen loppupäätökset, tutkin työn luotettavuutta sekä onnistumista. Työn tutkimus suoritetaan toimittamalla yrittäjille kyselylomake, jossa on avoimia kysymyksiä. Tutkimuksen aiheena on kartoittaa yrittäjien kokemuksia yrityksen perustamisesta. Tutkimuksessa pyritään löytämään vastaukset tärkeisiin kysymyksiin sekä löytää niitä tekijöitä, jotka jäävät itseltä huomioimatta. Näiden vastausten perusteella saadaan käsitys siitä, mitkä mahdollisuudet ja riskit tulee yritystä perustaessa huomioida.

Järjestelmän peruskäyttäminen ei tuota kustannuksia ravintolalle, ellei sen kautta myyntiliikennettä tapahdu. Ravintolan asiakkaille ei synny mitään kustannuksia sovelluksen käyttämisestä.

YRITTÄJYYS

Kukaan ei ole yrittäjä syntyessään, vaan yrittäjyys on jatkuvaa kehittymistä ammattitaidossa sekä henkilönä. Yrittäjyys vaatii tietynlaisia ominaisuuksia ja siksi jokainen tarvitseekin riittävät lähtökohdat sekä tuen, jotta voi kehittyä menestyväksi yrittäjäksi. Yrittäjyys vaatii asennetta, rohkeutta, realistisuutta sekä kärsivällisyyttä. Riskin ottaminen liitetään usein yrittäjyyteen, mutta riskejä on myös normaalissa työrassassa. Vaikka nimellisesti yrittäjyys tarkoittaa yrittämistä, se on todellisuudessa omien ajatuksien ja haaveiden toteuttamista. (Ilmoniemi 2009, 20-23.)

Yrittäjäksi lähteneet haluavat pysyä yrittäjinä. Suomen yrittäjät ry:n tekemän tutkimuksen mukaan melkein 81 % yrittäjistä eivät lopettaisi yrittäjyyttä, vaikka heille maksettaisiin sama palkkio palkkatyössä (Ilmoniemi 2009, 25). Ilmoniemen (2009, 25) mukaan pienyrityksen vaiheet voidaan jakaa viiteen eri vaiheeseen, joita ovat:

- 1 Aloittamisvaihe: Tässä vaiheessa suunnitellaan toimintaa sekä haetaan rahoituksia.
- 2 Henkiinjäämisvaihe: Ensimmäisen viiden vuoden aikana yli puolet yrityksistä lopettaa. Tässä vaiheessa yrittäjältä vaaditaan kestävyyttä.
- 3 Kasvuvaihe: Yritys tuottaa voittoa.
- 4 Laajentumisvaihe: Yrityksen johto alkaa tehdä suunnittelu- sekä valvontatyötä eikä tuotteen valmistus- tai muuta rutiininomaistatyötä. Tässä vaiheessa myös ulkopuoliset rahoittajat liittyvät kuvioihin.
- 5 Kypsyysvaihe: Pienyritys on muuttumassa suuryrityksen kaltaiseksi. Toimintatavat muuttuvat yrityksessä sekä yrittäjää koetellaan niin henkisesti, kuin fyysisesti.

1.4 Yrittäjäeläkevakuutus (YEL)

YEL eli yrittäjän eläkelaki säätelee yrittäjän oikeutta saada eläkettä. Se oikeuttaa myös kuntoutukseen sekä omaisille saatavaan perhe-eläkkeeseen. YEL pätee kaikkiin Suomessa asuviin sekä toimiviin yrittäjiin. Yrittäjäksi määritellään YEL:ssä toiminimiyrittäjä, avoimessa yhtiössä yhtiömies, kommandiittiyhtiössä vastuunalainen yhtiömies, julkisessa tai yksityisessä osakeyhtiössä henkilö, joka on johtavassa asemassa ja omistaa itse vähintään 30 %, tai perheenjäsenen kanssa yli 50 %. Myös seuraavien asioiden täytyy täytyä, jotta henkilö kuuluu YEL:n piiriin:

- Asuinpaikka on Suomessa.
- Vuosityötulot ovat 7645,25 euroa ja toiminta jatkuu vähintään 4 kuukautta.
- Henkilön täytyy olla 18-67 vuotta vanha.
- On myös yrityksessä töissä eikä vain omistajana.

YEL-maksu määräytyy vuosittaisen työtulon mukaan. YEL-maksun määrittelee vuosittain sosiaali- ja terveysministeriö. Vuonna 2017 YEL-maksu on alle 53-vuotiaille sekä yli 62-vuotiaille 24,10 %. 53-62-vuotiaat maksavat korotettua YEL-maksua (25,60%), koska eläkettä halutaan kartuttaa enemmän viimeisinä työvuosina. Henkilö, joka ryhtyy yrittäjäksi ensimmäistä kertaa voi saada alennusta 22 % verran ensimmäisen neljän toimintavuoden aikana. Alennusta voi hakea enintään kahteen erilliseen yrittäjätoimintaan, jonka yhteiskesto saa olla maksimissaan 4 vuotta. (Yrittäjät, 2017.)

Vakuutus on otettava viimeistään kuuden kuukauden jälkeen siitä hetkestä, kun toiminta on aloitettu. Myöhässä otetusta vakuutuksesta lisätään siihen laiminlyöntikorko. Vakuutus maksetaan joko 1-4,6 tai 12 kappaleen erissä. Kuitenkin puolet näistä eristä tulee olla maksettu kyseisen vuoden elokuuhun mennessä. Maksun määrä mukautuu valittavan erämäärän (laskuperustekorona) mukaan. Viivästyneet maksut peritään ulosotossa, ilman erillistä viranomaisen päätöstä tai tuomiota. (Holopainen 2016, 144.)

1.5 Työttömyysturva

Jokilammen (2016, 54) mukaan jokainen Suomessa asuva yrittäjä, joka on YEL- tai MYEL-vakuutettu vähintään 12400 euron vuosituloilla, saa ryhtyä yrittäjien työttömyyskassan jäseneksi. Näin ollen hän varmistaa työttömäksi jäätyään oikeuden ansiosidonnaiseen työttömyyspäivärahaan. Työttömyyskassan jäseneksi ryhtyminen on vapaaehtoista. Myös TyEL-vakuutettu (työntekijän eläkelaki) yrityksen osaomistaja tai yrittäjän oma perheenjäsen katsotaan yrittäjäksi, jos hän

- omistaa vähintään 15 % yrityksestä ja on johtavassa asemassa tai hän omistaa perheenjäsenen kanssa 30 % yrityksestä.
- on työntekijä yrityksessä josta hän omistaa itse tai perheenjäsenen kanssa vähintään 50% yrityksestä.

Omistusosuutta tarkasteltaessa tulee huomioida myös välillinen omistaminen muiden yritysten sekä yhteisöjen avulla. Omistamiseksi lasketaan myös määräysvalta yrityksessä. (Jokilampi, 54.)

Suomessa toimii kaksi yrittäjien työttömyyskassaa. Ammatinharjoittajien ja Yrittäjien työttömyyskassa (AYT) sekä Suomen Yrittäjien Työttömyyskassa (SYT). Työttömyyskassojen jäsenmaksut voidaan vähentää henkilökohtaisessa verotuksessa. Työttömyyskassojen toimintaa määrittelee työttömyyskassa- sekä työttömyysturvalaki. Jotta yrittäjä voi saada ansiosidonnaista päivärahaa, tulee 15 kuukauden työssäoloehto täyttyä. Jos yrittäjä ei kuulu kumpaankaan työttömyyskassaan voi yrittäjä hakea Kelasta työttömyyspäivärahaa, joka on peruspäiväraha. Yrittäjä voi hakea päivärahaa, kun työssäoloehto on täyttynyt sekä yritystoiminta on lopetettu todisteellisesti. Toiminta on päättynyt, kun tuotannollinen ja taloudellinen toiminta on lopetettu sekä yrittäjä ei ole enää YEL- tai MYEL-vakuutuksen alainen. Myös verohallinnolle on täyttynyt toimittaa tarvittavat tiedot yrityksen poistamiseksi ennakkoperintärekisteristä, työnantajarekisteristä sekä arvolisänverollisten rekisteristä. (Jokilampi, 54.)

Jos yrittäjä siirtyy palkansaajasta suoraan yrittäjäksi, on hänellä jälkisuojaoikeus. Tämä takaa yrittäjälle päivärahan ennen yrittäjäksi ryhtymisen palkkatulon

perusteella. Edellytyksenä on kuitenkin, että yritystoiminta lopetetaan jälkisuojajan aikana eikä yrittäjän työssäoloaika ole täyttynyt. Jälkisuojan kesto on 18 kuukautta siitä hetkestä, kun yritystoiminta on aloitettu. (Holopainen 2016, 148.)

1.6 Muut sosiaaliset turvat

Ilmoniemi kertoo, että yrittäjä ei ole automaattisesti lakisääteisen työterveyshuollon jäsen eikä hänen tarvitse lain mukaan siihen liittyä. Kuitenkin työntekijöille yrittäjän täytyy järjestää työterveyshuolto. Työterveyshuolto on sairauksien parantamista sekä niiden ehkäisevää toimintaa. Näin ollen se on tärkeä osa yrittäjän menestymistä toiminnassaan. (Ilmoniemi 2009, 391.)

Yrittäjä voi kuitenkin vapaaehtoisesti ostaa työterveyspalveluja kunnalta tai yksityiseltä sektorilta. Näistä ostetuista palveluista yrittäjä saa korvauksia Kelalta edellyttäen, että työterveyshuoltoa käytetään työpaikan edellyttämiin tarpeisiin. Korvattava asia voi olla sairauksien hoitoa tai sen ehkäisevää toimintaa. Kelan korvaus on enintään 50 % niistä hyväksyttävistä kustannuksista, jotka Kela katsoo työnkannalta tarpeellisiksi. Joissain tapauksissa korvattava prosentti voi olla 60, jos kyse on ennaltaehkäisevästä toiminnasta sekä se on järjestetty tietyin ehdoin. Kela on myös määritellyt vuosittaiset enimmäismäärät korvattaville summille eikä yrittäjän työterveyskustannukset voi ylittää tätä. (Ilmoniemi 2009, 391.)

Ilmoniemi (2009, 391) kertoo, että ainoa pakollinen ja lakisääteinen vakuutus on yrittäjän eläkevakuutus (YEL). Sosiaaliturvaa voidaan kuitenkin parantaa erilaisilla vapaaehtoisilla vakuutuksilla:

- **Työajan vakuutus** voidaan ottaa, jos yrittäjä on YEL-vakuutettu. Se korvaa työttömyyden johdanneet kustannukset (esimerkiksi lääkkeet ja hoitomaksut). Yrittäjä voi myös saada päivärahaa, jos yrittäjä on vähintään kolmen päivän ajan pystymätön työhön, mutta enintään vuoden ajan.
- **Henkivakuutus** on vapaaehtoinen vakuutus. Kuitenkin jos yrittäjä on siirtynyt palkansaajatyöstä suoraan yrittäjäksi, kattaa hänen ryhmähenkivakuutusturva hänet kolmen vuoden ajan. Henkivakuutus kattaa myös sairausmaksuja sekä työkyvyttömyysturvaa.

- Yrittäjä voi myös saada **äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahaa**. Tämän tuen lasku perusteena toimii YEL-työtulo.
- Lisäksi yrittäjä voi saada **sairauspäivärahaa** sekä **osasairauspäivärahaa**.

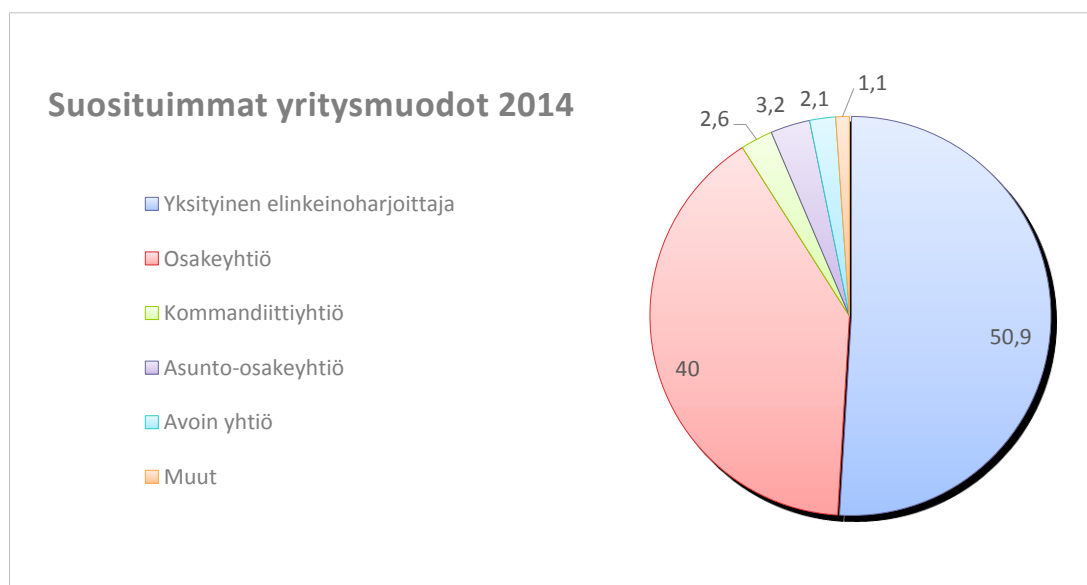
2 YRITYKSET SUOMESSA

Tässä luvussa käsitellään yritysmuodon valintaa, yritysmuotoja, arvonlisäverovelvollisuutta sekä yritysmuotoja. Luvun tarkoituksena on selkeyttää yrityksen perustamiseen liittyviä vaihtoehtoja.

2.1 Yritysmuodon valinta

Oikean yritysmuodon valinta on tärkeä tekijä yrityksen menestymisessä. Jokainen yrityksen perustamistapaus on erilainen. Muuttuvia tekijöitä on paljon: perustajien määrä, toiminnan laajuus, omaisuus, riski, verotus sekä toiminnan kestävyys/jatkuvuus. Lisäksi eri yritysmuodot vaativat eri kirjanpitoa toimia sekä se on osana luomassa yrityksen imagoa. (Puustinen 2004, 96.)

Osakeyhtiö herättää luottamusta ja on osaltansa parempi ratkaisu kuin toiminimi. Se saattaa olla myös verotuksellisesti edullisempi vaihtoehto. Kuitenkin osakeyhtiön perustaminen on työläämpää, kalliimpaa ja sen pyörittäminen vaatii enemmän työtä. Usein kuitenkin osakeyhtiö on parempi vaihtoehto, jos tähdätään suureen kasvuun. (Puustinen 2004, 96.)

Kuvio 1. Tilasto uusien yritysten lukumääristä yritysmuodoittain (Patentti- ja rekisterihallitus, 2014).

Kuten kuvioista 1 nähdään, osakeyhtiö ja yksityinen elinkeinoharjoittaja ovat olleet 2014 vuonna Suomen suosituimmat yhtiömuodot. Muut yritysmuodot ovat vain marginaalisesti edustettuina.

2.2 Yritysmuodot

Suomessa on viisi erilaista yritysmuotoa. Ennen kuin toiminta voidaan aloittaa, on olennaista, että sopiva yritysmuoto on päätetty. Taulukossa 1 on tiivistetysti yritysmuodot, josta näkee velkavastuun, voitonjaon sekä kenellä on päätöksen tekovalta. (Yritys-Suomi.)

	Velka vastuu	Voitonjako	Päätöksien tekovalta
Toiminimi	Omistajalla	Omistaja	Omistajalla
Osakeyhtiö	Omistajat vain sijoittamansa osuuden verran. Loput yhtiö.	Osakkeenomistajat	Osakkeenomistajat
Avoin yhtiö	Omistajat koko omaisuudellaan	Omistajien kesken	Omistajilla
Kommandiittiyhtiö	Omistajat koko omaisuudellaan	Omistajien kesken	Omistajilla
Osuuskunta	Jäsenet vain sijoittamansa osuuden verran.	Jäsenten kesken	Jäsenet. Jokaisella jäsenellä yksi ääni.

Taulukko 1. Yritysmuodot.

2.2.1 Toiminimi

Luonnollisen henkilön on mahdollista toimia yksityisenä elinkeinoharjoittajana. Luonnollinen henkilö tarkoittaa oikeussubjektia, jolla on oikeuksia ja velvollisuuksia (Helsingin Yliopisto). Ehtona on myös, että henkilöllä on vakituinen asuinpaikka Euroopan talousalueella. Jos tämä ehto ei täyty, täytyy lupaa hakea patentti- ja rekisterihallitukselta. Toiminimen perustaminen ja sen ylläpitäminen ovat yksinkertaisia toimenpiteitä. Ainoa päättäjä yrityksessä on yrittäjä itse. Laki ei ole määrännyt perustuttaessa tarvittavaa minimipääomaa, eikä siellä ole myöskään tilintarkastukseen liittyviä määräyksiä. Yrittäjä edustaa itseään kaikissa tapauksissa. Yrittäjä voi kuitenkin antaa toiselle henkilölle prokuran, joka on yleisvaltuutus toimia yrityksen edustajana. (Holopainen 2016, 25.)

2.2.2 Osakeyhtiö

Osakeyhtiön perustamiseen tarvitaan yksi tai useampia luonnollisia- tai oikeushenkilöitä. Laki ei aseta vaatimuksia osakeyhtiön perustajien asuinpaikkavaatimuksille. Jotta osakeyhtiö voidaan perustaa, on tehtävä kirjallinen perustamissopimus, jonka kaikki perustajajäsenet allekirjoittavat. (Holopainen, 30-32.)

Toimielimenä osakeyhtiössä toimii hallitus, jonka perustaminen on pakollista. Hallitus saa tehdä päätöksiä, jos paikalla on enemmän kuin puolet jäsenistä, ellei yhtiöjärjestyksessä ole sovittu suuremmasta määrästä. Hallitukseen kuuluu 1-5 varsinaista jäsentä. Kuitenkin jos siihen kuuluu alle kolme jäsentä, tulee olla yksi varajäsen. Osakeyhtiössä päätökset tehdään yhtiökokouksessa, jossa valtaa käyttävät osakkeenomistajat. Osakkeenomistajalla on äänimääriä omistamiensa osakkeidensa määrän mukaan. Hallitus toimii myös yhtiön edustajana. (Holopainen 2016, 30-32.)

Lain mukaan yksityisen osakeyhtiön pääoman tulee olla perustettaessa vähintään 2500 euroa, kun julkisen osakeyhtiön pääoman tulee olla vähintään 80 000 euroa. Osakeyhtiössä omistajat joutuvat vastaavat yhtiön toiminnoista vain sillä määrällä, minkä he ovat yhtiöön sijoittaneet. Tarvittaessa lainan antaja voi vaatia yhtiön

omistajia takaajiksi lainaan, jolloin he ovat myös vastuussa siitä. (Jokilampi 2016, 39). Osakeyhtiön varallisuutta voidaan antaa osakkeenomistajille jakamalla osinkoa tehdystä voitosta, oman pääoman rahastosta, alentamalla osakepääomaa, ostamalla tai hankkimalla omia osakkeita tai purkamalla yhtiön (Minilex, 2017).

2.2.3 Avoin yhtiö

Avoimen yhtiön perustamiseen tarvitaan ainakin kaksi henkilöä ja toisella täytyy olla pysyvä asuinpaikka ETA-alueella. Muussa tapauksessa täytyy lupaa hakea Patentti- ja rekisterihallitukselta. Avoimessa yhtiössä sijoitettavaa pääomaa ei ole laissa määritelty, sijoitukseksi riittää työpanos. Kuitenkin omistajat vastaavat yhtiön veloista ja vastuista koko henkilökohtaisellaan omaisuudellaan. Päätösvalta on omistajilla yhdessä, ellei muusta ole sopimusta. Laki ei myöskään vaadi toimielimien perustamista. Avoimessa yhtiössä muiden päätökset sitovat jokaista yhtiömiestä, joten luottamuksen täytyy olla hyvä. (Jokilampi 2016, 38.)

Jokilammen (2016, 38) mukaan avoimesta yhtiöstä tulee kommandiittiyhtiö, kun mukaan tulee äänetön yhtiömies, tai yhtiömiehen velka vastuu asetetaan vastaamaan hänen sijoittaman panoksen määrään. Avoimesta yhtiöstä voidaan myös tehdä osakeyhtiö. Tässä tapauksessa täytyy hyväksyä osakeyhtiölain vaatima yhtiöjärjestys. Jos yhtiöjäsenillä on velkaa avoimessa yhtiössä ja yhtiö muutetaan osakeyhtiöksi, eivät velat muutu yhtiön taakaksi.

2.2.4 Kommandiittiyhtiö

Perustajani täytyy olla vähintään kaksi henkilöä tai yhteisöä, kuten esimerkiksi yhtiöitä. (esimerkiksi muita yhtiöitä). Jos perustajina on kaksi henkilöä, täytyy toisen olla vastuunalainen yhtiömies sekä toisen äänetön yhtiömies. Perustajat voivat olla luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä (esimerkiksi toinen yhtiö). Yhtiö on oikeushenkilö, joka tarkoittaa että yhtiö edustaa itseään sopimuksissa sekä erilaisissa toiminnoissa, jotka vaativat sitoutumista. Yhtiön perustamiseksi vaaditaan perusilmoitus ja yhtiösopimus kaupparekisteriin. Yhtiösopimus voi olla myös suullinen, mutta kirjallinen sopimus on suositeltava vaihtoehto. (Kyläkallio 2009, 76).

Yhtiö luodaan yhtiösopimuksella. Vastuunalaiselta yhtiömieheltä alkupääomaksi riittää työpanos mutta äänettömältä yhtiömieheltä vaaditaan rahallinen panos tai muuta omaisuutta. Kuitenkaan laki ei aseta minimirajaa tälle. Toimielimiä ei kommandiittiyhtiössä tarvitse perustaa. Edustamisesta vastaavat vastuunalaiset yhtiömiehet. Kuten avoimessa yhtiössä, vastuunalaisia yhtiömiehiä sitoo muiden vastuunalaisen yhtiömiesten päätökset. Äänettömät yhtiömiehet eivät saa edustaa yhtiötä, ellei siitä ole erikseen sovittu sopimuksessa. (Jokilampi 2016, 38.)

2.2.5 Osuuskunta

Perustajia täytyy olla vähintään yksi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Perustajajäseniä voi olla kuitenkin enemmän (Jokilampi 2016, 41). Osuuskunnan perustamiselle ei ole asetettu minimipääomaa ja sen jäsenmäärä voi vaihdella tarpeellisuuden mukaan. Osuuskunnan tarkoituksena on, että jäsenet pystyvät tuottamaan taloudellisia etuja itselleen käyttämällä sen tuottamia palveluita. Kaupparekisteriin tulee tehdä kuuden kuukauden kuluessa ilmoitus perustamisesta, kun perustamiskirja on allekirjoitettu. Kun kaupparekisteriin on saapunut ilmoitus perustamisesta, tulee osuuskunnasta vasta itsenäinen oikeushenkilö. Näin ollen, se on myös vastuussa omista veloistaan. (Kyläkallio 2009, 138.)

Päätävä voima on osuuskunnan jäsenillä, jokaisella jäsenellä on yksi ääni. Tästä säännöstä voidaan kuitenkin poiketa. Pakollisena toimielimenä on hallitus jonka valitsevat osuuskunnan jäsenet. Kuitenkin jäsenen vastuu riippuu hänen sijoittaman pääoman suuruudesta. Jäsen voi joutua takaamaan yhtiön lainaa, jollei sillä ole tarpeeksi takeita. Osuuskunnassa päätetään erikseen voiton jakamisesta mutta yleensä päätavoitteena ei ole voiton tekeminen. (Jokilampi 2016, 41.)

2.3 Luvat

Suomessa on elinkeinovapaus, jonka mukaan suomalaiset sekä Euroopan talousalueen kansalaiset saavat tehdä laillista liiketoimintaa hyvien tapojen mukaisesti. Tämänlaiseen kaupankäyntiin ei tarvita erillistä lupaa. Kuitenkin useita toimialoja on rajoitettu luvilla. Yrittäjän tulee selvittää ennen toiminnan aloittamista rajoittaako joku lupa hänen toimintaansa ja tarvittaessa se täytyy

hankkia. Sen saamisesta täytyy myös tehdä ilmoitus kaupparekisteriin. Yleisesti luvan myöntää se aluehallintovirasto, jonka toiminta-alueella aiotaan toimintaa harjoittaa. Jos toimintaa harjoitetaan useamman aluehallintoviraston piirissä, luvan myöntää Valvira. (Elinkeinovapaus.)

2.4 Immateriaaliset oikeudet

Immateriaalioikeus tarkoittaa sitä, että jollakulla on yksinoikeus hyödyntää kyseistä suojattua kohdetta. Immateriaaliset oikeudet on jaettu kansainvälisissä sopimuksissa ja lainsäädännöissä. Yksinoikeuden saamisella pyritään kannustamaan investointeja, luovaa sekä henkistä työtä. Yksinoikeus onkin palkinto keksijälle. (Yritysoikeus 2014, 868.)

2.4.1 Tekijänoikeus

Tekijänoikeus antaa yksinoikeuden kirjallisiin ja taiteellisiin teoksiin. Teoksella tarkoitetaan työtä, joka on tulosta henkisestä työstä. Sen tarkoitus onkin kannustaa tekemään luovaa työtä ja siihen tarvittavaa investointia. Suoja estää muita kopioimasta sekä hyötymästä taloudellisesti teoksen luojan kustannuksella. (Yritysoikeus 2014, 877.)

Tekijänoikeussuoja syntyy välittömästi, kun teos on tehty. Se ei vaadi rekisteröintiä eikä muita tekoja. Epäselvissä tilanteissa voidaan hyödyntää tekijänoikeusneuvoston lausuntoa tai oikeudenkäyntiä. Jotta teoskynnys ylittyy, on sen oltava omaperäinen sekä itsenäinen. Teoksen arvioimisessa käytetään kaksoisluomiskriteeriä, joka tarkoittaa, että olisiko joku vastaavassa työssä kyennyt luomaan samanlaisen teoksen. Suoja on voimassa 70 vuotta siitä vuodesta, kun tekijä on kuollut. (Yritysoikeus 2014, 878-879.)

2.4.2 Mallioikeus

Mallioikeus on tarkoitettu esineiden muotoilun suojalle. Sen avulla voidaan suojata vain ulkomuotoa. Tuotteiden tulee olla myös konkreettisia. Esimerkiksi kampauksia tai sisustussuunnitelmia ei voida suojata. Mallisuoja voidaan hakea Patentti- ja rekisterihallitukselta mallioikeuslain mukaisesti. Mallin rekisteröinti

voidaan myöntää, jos se on uusi sekä yksilöllinen. Mallin suoja-aika on 25 vuotta. Rekisteröinti on kuitenkin vain voimassa 5 vuotta kerrallaan, jonka jälkeen sitä tulee hakea aina uudestaan. Joissain tapauksissa mallisuoja voi olla vain enintään 15 vuotta. EU:n alueella on toiminnassa yhteisömalli, jonka avulla saadaan koko EU:n kattava mallisuoja. Yhteisömallisuoja koskee samanlaiset säännöt kuin mallisuoja Suomessa, mutta sitä tulee hakea OHIM:lta (Office for Harmonization in the International Market) (Yritysoikeus 2014, 957-958).

2.4.3 Patenti

Patenttioikeus suojaa keksintöjä, eli se myönnetään joko tuotteeseen tai menetelmään. Patenttirekisteri toimii tietopankkina, josta voidaan selvittää kulloisenkin tekniikan taso ja näin ollen voidaan toiminnot suunnata uusiin kohteisiin. Määräaikainen yksinoikeus on palkinto siitä, että keksintö on julkistettu. Patenttioikeus on voimassa maksimissaan 20 vuotta siitä hetkestä, kun hakemus on tehty. Patentista täytyy suorittaa vuosittain maksu. Jos maksua ei suoriteta, patenti raukeaa. (Yritysoikeus 2014, 913.)

Jotta patenti voidaan myöntää, tulee keksinnön liittyä tekniikan alaan, ja sitä tulee pystyä hyödyntämään teollisesti. Yleensä patentoidut tuotteet ovatkin ratkaisuja johonkin tekniseen ongelmaan. Tuotteiden tulee olla myös toistettavissa, eli sen tulee toimia useita kertoja. Patenttioikeus sisältää myös vaatimuksen uutuus- ja keksinnöllisyydestä. Keksinnön tulee olla uusi mutta se tuottaminen on vaatinut myös keksinnöllisyyttä. Tällä tarkoitetaan sitä, että sen tulee erota siitä, mikä aiemmin on ollut tunnettua. (Yritysoikeus 2014, 914-915.)

Suomessa patenttia haetaan Patentti- ja rekisterihallitukselta. Jos patenti myönnetään Suomessa, se ei ole voimassa muualla. Keksintö voidaan suojata kansainvälisesti hakemalla sitä kansainvälisten järjestelmien kautta (EPC- tai PCT-järjestelmä). (Patentti- ja Rekisterihallitus.)

2.4.4 Tunnusmerkkioikeus

Tunnusmerkkioikeus suojaa elinkeinoharjoittajien tunnuksia. Sen avulla pystytään säilyttämään elinkeinoharjoittajan käyttämän symbolin arvo. Tärkeimpiä

tunnusmerkkioikeuksia ovat tavaramerkkioikeus sekä toiminimioikeus, mutta siihen kuuluvat myös maantieteelliset merkinnät sekä alkuperänimitykset. (Yritysoikeus 2014, 927.)

Suomessa tavaramerkkioikeuden saa hakemalla sen rekisteröintiä, jota haetaan Patentti- ja Rekisterihallitukselta. EU:n alueella on käytössä yhteisön tavaramerkki. Tavaramerkillä ei ole voimassaoloaikaa, vaan se on rajoittamaton. Kuitenkin se täytyy uusaa 10 vuoden välein. Jotta tavaramerkkioikeus voidaan myöntää, täytyy se rekisteröidä tai vakiinnuttaa käytössä. (Yritysoikeus 2014, 932.)

2.5 Perustamisilmoitus kaupparekisteriin

Verohallinnon mukaan yritystoimintaa harjoittaakseen Suomessa, täytyy yrityksen antaa perustamisilmoitus kaupparekisteriin. Kaupparekisteriin kuulumisen ei ole pakollista, mutta yleensä siihen täytyy rekisteröityä. Kaupparekisteri on virallinen sekä avoin yritystietorekisteri. Perustamisilmoituslomakkeita on kolme erilaista:

- Y1: Yleinen perustamisilmoituslomake (osakeyhtiöt, osuuskunnat).
- Y2: Kommandiittiyhtiöt sekä avoimet yhtiöt.
- Y3: Yksityinen elinkeinoharjoittaja (toiminimi). (Vero 2017, uusi yritys – liike- ja ammatinharjoittaja).

Perustamisilmoituksen lisäksi täytyy joidenkin yritysten toimittaa lisätietoja, esimerkiksi osakeyhtiöiden sekä osuuskuntien. Kaikkien täytyy kuitenkin toimittaa henkilötietolomake, jossa ei saa olla henkilötunnusta taikka henkilökohtaisia osoitetietoja. Perustamisilmoitukset tulee lähettää postitse PHR-verohallintoon. Osakeyhtiön voi kuitenkin perustaa myös verkossa edellyttäen, että henkilöllä on suomalainen henkilötunnus sekä verkkopankkitunnukset. Patentti- ja rekisterihallituksessa perustamisilmoituksen käsittelyyn menee noin 6-10 työpäivää. Kuitenkin painavan syyn johdosta perustamisilmoituksen käsittelyä voidaan nopeuttaa. (Jokilampi 2016, 63-64.)

2.6 Perustamisilmoitus verohallinnolle

Verohallinnolle ilmoitaudutaan samalla lomakkeella kuin patentti- ja rekisterihallitukselle. Verohallinnon kautta ilmoitaudutaan arvonverolisävelvolliseksi, kaupparekisteriin, työnantajarekisteriin sekä ennakkoperintärekisteriin. Näihin rekistereihin pääsee noin kolmessa viikossa, mutta Y-tunnuksen voi yritys saada jo muutamassa päivässä. (Vero.fi). Yritys voi halutessaan jo perustamisilmoituksen yhteydessä ilmoittaa arvioidun liikevaihdon määrän sekä verotettavan tulon määrän. Näin ollen verohallinto voi heti laskea ja lähettää ennakkoveron maksulomakkeet. (Puustinen 2004, 77.)

Verohallinnolle tulee ilmoittaa yrityksen nimi, joka halutaan kaupparekisteriin. Lisäksi ne tiedot, jotka ovat tarkoitettu yleisesti avoimeksi esimerkiksi toimiala, sähköposti, puhelin, tilikausi. Kommandiittiyhtiön sekä avoimen yhtiön jäsenien tiedot tulee myös ilmoittaa. (Puustinen 2004, 77.)

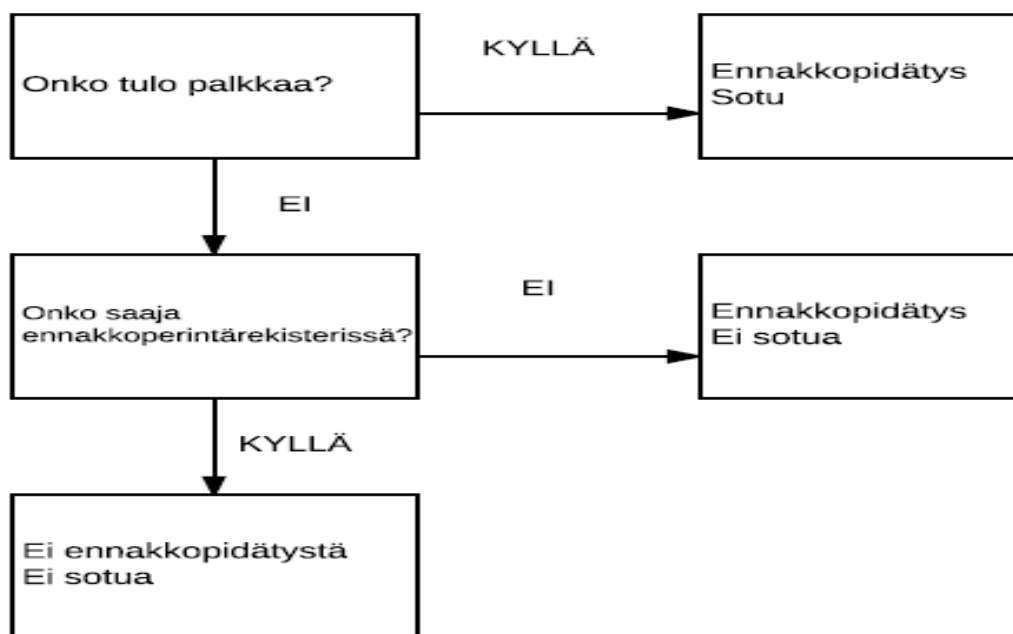
Kun yritys on saatu yritys- ja yhteisötietojärjestelmään, annetaan sille yritys- ja yhteisötunnus eli Y-tunnus. Y-tunnus muodostuu seitsemästä numerosta, väliviivasta sekä tarkistusmerkistä, esimerkiksi 9876543-1. Tätä Y-tunnusta tulee käyttää aina kun asioidaan Verohallinnossa sekä kaupparekisterissä. Y-tunnus tulee myös olla esillä tilaus-, lasku- ja tarjouslomakkeissa sekä sen tulee näkyä yrityksiä koskevissa oikeudellisissa sopimuksissa. (Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä.)

2.7 Yrityksen verotus

Kaikki yritykset sekä yhteisöt maksavat Suomessa ennakkoveroa. Ennakkovero maksetaan toiminnan tuloksesta. Ennakkoverotuksessa voidaan käyttää arvion apuna aikaisempien vuosien tuloja. Aloittavan yrittäjän täytyy arvioida tulon suuruus. (Tomperi, 189-193.)

Yrityksen verotus perustuu sen tekemään voittoon. Veron suuruus riippuu yrityksen muodosta. Suomessa osakeyhtiöt sekä avoimet yhtiöt kuuluvat yhteisöveron piiriin. Yhteisövero on 20% verotettavasta tulosta. Yksityisen elinkeinoharjoittajan verotus perustuu pääoma- tai ansiotulo verotukseen. Pääomatulovero on 30 % 30 000 euroon saakka, jonka jälkeen se nousee 34 %. Avoimet yhtiöt sekä

kommandiittiyhtiöt ovat elinkeinoyhtymiä. Elinkeino-yhtymä ei ole verovelvollinen vaan verotus perustuu elinkeinotoiminnan tulokseen, josta vähennetään aiempien vuosien tappiot. Sen jälkeen se verotetaan yhtiömiesten tulona, kuten yksityisen elinkeinoharjoittajan verotuksessa. (Tomperi 2014, 189-193.)

Kuva 1. Ennakkopidätyksen toteutuminen. (Tomperi 2014, 187)

2.7.1 Arvonlisäverovelvollisuus

Arvonlisävero on välillinen vero. Vero toimitetaan valtiolle ja sen maksaja on palvelun tai tuotteen lopullinen kuluttaja. Vero kuuluu palvelun tai tuotteen lopulliseen hintaan, kuitenkin sitä ei lisätä edellisen päälle vaan myyjä saa vähentää ostamansa hyödykkeen veron sen tuotteen verosta jonka hän on myynyt. Suomessa verokantoja on kolme. (Siikavuo 2009, 333.)

Euroopan unionin direktiivin mukaan jäsenvaltiolla voi olla yksi arvonlisäveroprosentti joka saa olla yli 15%, sekä kaksi alhaisempaa arvonlisäveroprosenttia (Siikavuo 2009, 333). Suomessa on käytössä kolme verokantaa:

Yleinen verokanta	24%
Ravintola- ja ateriapalvelut	14%
Liikunta-,majoitus-,henkilökuljetuspalvelut, teatteri, sirkus, musiikki, tanssiesitykset, urheilutapahtumat, museot sekä muut kulttuuritapahtumat, lääkkeet, kirjat, sanoma ja aikakauslehdet jos ne on tilattu vähintään 6kk.	10%

Taulukko 2. Verokannat. (Vero, 2017.)

Kaikki liiketoiminta yritysmuodosta riippumatta on Suomessa arvonlisäverovelvollista toimintaa. Kuitenkin alle 10 000 euron liikevaihto 12 kuukauden mittaiselta tilikaudelta on verotuksen ulkopuolella. Arvonlisäverovelvolliseksi voi yritys hakeutua, vaikka sen tilikausi olisi muu kuin 12 kuukautta. Tilikauden ollessa yli tai alle 12 kuukautta, muunnetaan se vastaamaan 12 kuukautta. (Vero 2017, arvonlisävero.)

2.8 Kirjanpito ja tilinpäätös

Kaikki jotka harjoittavat liike- tai ammattitoimintaa ovat kirjanpitovelvollisia. Lain mukaan kirjanpitovelvollisia ovat osuuskunta, avoin yhtiö, yhdistys, säätiö, kommandiittiyhtiö, yksityisoikeudellinen oikeushenkilö sekä uskonnollinen yhdyskunta ja sen paikallisyhteisö. Kirjanpitoa tehtäessä tulee noudattaa hyvää kirjanpitoa. Yleensä tilikausi yrityksellä on 12 kuukautta, mutta toiminnan alkaessa tai lopettaessa tilikausi voi olla lyhyempi tai pidempi, kuitenkin maksimissaan 18 kuukautta. Kirjanpitovelvollisen on aina tehtävä kahdenkertainen kirjanpito, kuitenkin lukuun ottamatta luonnollisen henkilön liikkeen- tai ammatinharjoittamista. (SK. 1620/2015, HE:89/2015.)

Yritykset on jaettu kirjanpitolaissa mikroyrityksiin, pienyrityksiin, keskikokoisiin ja suuriin yrityksiin. Kirjanpidon tarkoituksena on eritellä yrityksen omaisuus sekä

yrittäjän henkilökohtainen omaisuus. Siinä tulee ainakin ilmetä ainakin seuraavat tapahtumat: menot, tulot, rahoitustapahtumat sekä oikaisu- ja siirtoerät. Se vastaakin kysymyksiin mitä, mistä, milloin, mihin, miten kirjataan. Tapahtumat tulee aina kirjata oikeille tileille sekä oikeassa aika- asiajärjestyksessä. Nämä kirjaukset perustuvat tositteisiin, jotka toimivat kirjanpidon todistusaineistona. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2017.)

2.9 Rahoitusmuodot

Perustajien on oltava varmoja, että toiminnan alkaessa sekä yrityksen että oma toimeentulo on varmistettu. Yrittäjille tarjotaan rahoitusneuvoja useissa julkisissa organisaatioissa, kuten uusyrityskeskuksissa. Yrittäjän kannattaa liittyä myös työttömyyskassaan toimeentulon takaamiseksi, vaikka yritystoiminta loppuisi. (Yritys-Suomi 2017.)

2.9.1 ELY-keskus

ELY-keskus saattaa osallistua erilaisten kehittämishankkeiden rahoittamiseen. Hankkeita voi olla muun muassa teknologian, kansainvälistymisen, kasvun, tuottamisen tai osaamisen kehittäminen. Rahoitusta ELY-keskukselta saadaan hankekohtaisesti ja sille on aina tiettyjä edellytyksiä. Edellytyksiä ovat mahdollisuudet kannattavaan liiketoimintaan ja että avustuksella on merkittävä osuus hankkeen toteutumisen kanssa. Rahoitusta täytyy hakea ennen hankkeen toteuttamista sen alueen ELY-keskukselta, jossa se tehdään. (ELY-keskus.)

2.9.2 TE-keskus

TE-keskuksen mukaan (2017) Suomessa starttirahan myöntää TE-keskus (työ- ja elinkeinotoimisto). Starttiraha on aloittavan yrittäjän rahallinen tuki. Sen avulla pyritään takaamaan yrittäjän toimeentulo yrityksen aloittamisen sekä vakiinnuttamisen ajalta. Starttirahaa voidaan myöntää maksimissaan 12 kuukauden ajaksi. Sitä voidaan myös myöntää usealle saman yrityksen yrittäjälle ja se on verotettavaa tuloa. Jotta starttiraha voidaan myöntää, edellytetään hakijalta seuraavia asioita. Hänellä tulee olla joko kokemusta yrittäjyydestä tai koulutusta siihen. Yritystoiminnan täytyy olla päätoimista ja arvioidaan, että toiminnalla on

mahdollisuudet menestymiseen. TE-keskus arvioi kilpailutilannetta sekä yritystoiminnan tarvetta kyseissä kaupungissa. Kielteisen päätöksen voi saada useasta syystä:

- Jos yritystoiminnan arvioidaan olevan alussa tarpeeksi kannattavaa turvaamaan kohtuullinen toimeentulo.
- Starttiraha vääristää kilpailua muiden samankaltaisten tuotteiden tai palveluiden kanssa.
- Yritystoiminta on aloitettu ennen kuin starttirahaa on haettu.
- Hakijan toimeksiantaja on hänen aikaisempi työnantajansa, eli hän on siirtynyt työntekijästä yrittäjäksi harjoittamaan samaa työtä.
- Hakija on jättänyt maksamatta veroja tai muita lakisääteisiä maksuja.
- Hakija ei voi saada muita etuuksia, tukia tai palkkatuloja. (TE-keskus, 2017)

Vuonna 2017 tuen suuruus on 32,40 euroa päivää kohden ja sitä voi saada maksimissaan viitenä päivänä viikossa. Tämän tuen lisäksi hakija voi saada lisäosaa, joka on korkeintaan 60 prosenttia 32,40 eurosta. Tuki maksetaan kuukausittain. Hakemus tulee toimittaa KEHA-keskukselle (kehittämisen- ja hallintokeskus). Siihen tulee liittää liiketoimintasuunnitelma, kannattavuus- sekä rahoituslaskelmat. Myös verovelkatodistus vaaditaan. (TE-keskus, 2017.)

2.9.3 Finnvera

Finnvera myöntää yritykselle lainaa sekä toimii takaajana pankkilainoissa. Kun yritys merkitään kaupparekisteriin, on sillä kolmen vuoden ajan mahdollisuus hyödyntää Finnveran lainantakausta. Finnvera voi toimia myös rahoittajana, jos rahoituksen määrä on enimmissään 50 000 euroa. Rahoitusta voidaan hakea eri tarpeisiin, esimerkiksi kansainvälistymisprojekteihin. Finnvera-lainaa ei kuitenkaan myönnetä metsätalouteen, maatilatalouteen tai rakennusliiketoimintaa. (Jokilampi 2016, 28). Tarjolla on myös yrittäjälaina, joka on henkilökohtainen laina. Sillä voidaan rahoittaa esimerkiksi yhtiön pääoman sijoituksia. Lainaa voidaan myöntää henkilölle, jonka osuus rahoituksen jälkeen yrityksestä on vähintään 20 % prosenttia. (Finnvera, 2016.)

2.9.4 Tekes

Tekes toimii rahoittajana yrityksille, jotka tähtäävät kansainvälistymiseen sekä kasvuun. Tekes myöntää rahoitusta pienille tai keskisuurille yrityksille, joilla on halua ja mahdollisuuksia menestymiseen. Rahoitusta haetaan joko avustuksena tai lainana projektikohtaisesti. (Jokilampi 2016, 28.)

Tekesin startup-tuet on suunnattu yrityksille, jotka ovat alle viisi vuotta vanhoja. Startup-rahoitusohjelmia on kolme erilaista: tempo, tutkimus- ja kehitysrahoitus sekä nuoret innovatiiviset yritykset (NIY). Tempo-rahoitus on tarkoitettu liikeidean testaamiseen sekä tuotteen selvitykseen kansainvälistymisen mahdollisuuksista. Sen suuruus on enintään 50 000 euroa ja sillä voi kattaa enintään 75 prosenttia kokonaiskustannuksista. Tutkimus- ja kehitysrahoitus on suunnattu yrityksille, jotka haluavat kehittää tuotettaan tai palveluaan, mutta liiketoimintasuunnitelma ja tarve on markkinoilla todennettu. Nuoret innovatiiviset yritykset -rahoitusohjelmaan pääsevät mukaan lupaavimmat yritykset. Sen avulla halutaan kehittää liiketoimintaa vauhdikkaasti kaikilla osa-alueilla ja mahdollistaa kansainvälistyminen nopeasti. Rahoituksen maksimimäärä on 1,25 miljoonaa euroa. Tästä summasta maksimissaan 500 000 euroa voi olla avustusta, loput myönnetään lainana. (Tekes.)

2.9.5 Pääomasijoittaja

Pääomasijoittajat tekevät sijoituksia yrityksiin, joita ei vielä ole julkisesti merkitty ja niillä on hyvät mahdollisuudet kehittymiseen. Pääomasijoittajat haluavat, että yrityksellä on vahvat kasvumahdollisuudet. Yritykseltä edellytetään kilpailuetua sekä johdon sitoutumista toimintaan. Pääomasijoittajat antavat rahoituksensa yleensä ostamalla osakkeita osakepääoman korotuksessa, mutta myös vaihtovelkakirja, lainat sekä muut välirahoitusmenetelmät ovat käytettävissä. Sijoituksen summa vaihtelee yleensä 100 000 eurosta 5 miljoonaan euroon. Kuitenkin yleensä sijoittaja on vähemmistö-sijoittaja, eli yrityksen omistaa kuitenkin varsinainen yrittäjä tai omistus on hajautettu niin, että kukaan ei omista enemmistöä. Pääomasijoittaja yleensä irtautuu yrityksestä, kun varoille on kertynyt

tarpeeksi tuottoa. Yleensä se tapahtuu noin 3-5 vuoden kuluttua pääomasijoituksesta. (Holopainen 2016, 209.)

2.9.6 Joukkorahoitus

Internetissä toimivat joukkopalvelualustat ovat mahdollistaneet helpon joukkorahoituksen. Joukkorahoitus on helppo tapa kerätä resursseja tuotekehitykseen tai startup-yrityksen alkuvaihetta varten. Koska lahjoituspohjainen joukkorahoitus on Suomessa laitton, ovat rahoitukset yleensä vastikkeellisia eli yritys tarjoaa rahoituksen antajalle tuotetta tai palvelua. Yritys voi myös tarjota pääomitusperusteista joukkorahoitusta, jolloin se tarjoaa osakkeita rahoituksen vastineeksi. (Holopainen 2016, 212.)

3 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Teoreettisen viitekehysten tarkoituksena on tiivistää pääkohdat teoriaosuudessa käsitellyistä aiheista sekä liittää ne työn empiiriseen osioon. Teoriaosuuden tarkoitus on antaa empiiriselle osuudelle tieteellinen tausta sekä tukea sitä käytännössä.

Ensimmäisessä teoria luvussa (luku kaksi) käsittelem yrittäjyyttä. Ensimmäisessä kappaleessa esittelen Ilmoniemen (2009) ajatuksia siitä, minkälaisia ominaisuuksia yrittäjyys vaatii sekä mitä yrittäjyys todellisuudessa on. Siinä avaan myös hänen näkemyksensä pienyrityksien eri vaiheista, joiden kautta niiden on kehityttävä. Seuraavassa kappaleessa käsittelem yrittäjäläkevakuutusta ja kenellä siihen on oikeus. Yrittäjät-sivuston mukaan YEL-vakuutuksessa on tietyt edellytykset, mutta nämä täyttyessään yrittäjän on otettava YEL-vakuutus. Aloittavalla yrittäjällä on kuitenkin mahdollisuus sen alennukseen. Seuraavassa kappaleessa aiheena on työttömyysturva yrittäjällä. Yrittäjän työttömyysturva on sidottu YEL –tai MYEL vakuutukseen, jossa yrittäjä voi olla työttömyyskassan jäsen. Viimeisessä kappaleessa käsittelem yrittäjän muita sosiaalisia turvia. Ilmoniemi (2009) kertoo että vaikka YEL-turva on ainut pakollinen vakuutus, voidaan sosiaaliturvaa parantaa muilla vapaaehtoisilla vakuutuksilla.

Toisessa luvussa perehdyn yritykseen sekä sen perustamiseen. Ensimmäisessä kappaleessa kerron Puustisen (2004) ajatuksia siitä, minkälaiset tekijät vaikuttavat yritysmuodon valintaan sekä minkälaisen kuvan jokin yritysmuoto antaa. Seuraavassa kappaleessa kerron eri yritysmuodoista ja niiden ominaispiirteistä. Yritys-Suomen mukaan Suomessa on viisi yritysmuotoa: toiminimi, osakeyhtiö, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö ja osuuskunta. Kappaleessa käsittelem myös immateriaalisia oikeuksia, jotka ovat yrittäjän mahdollisia oikeuksia suojata tietty kohde. Seuraavaksi käsittelem perustamisilmoitusta verohallinnolle sekä kaupparekisteriin. Jokilammen (2016) mukaan Kaupparekisteriin kuulumisen ei ole pakollista, mutta siihen täytyy rekisteröityä. Lisäksi käsittelem verotusta. Tomperin (2014) mukaan kaikki yritykset ja yhteisöt maksavat Suomessa ennakkoveroa. Verotus perustuu sen tekemään voittoon sekä yritysmuotoon. Luvun

lopussa käsittelen kirjanpito- ja tilinpäätösvollisuutta, joka koskee kaikkia ammatti- ja liiketoimintaa harjoittavia Suomessa. Siinä tarkastellaan myös eri rahoitusmuotojen saatavuuteen liittyviä vaihtoehtoja.

4 EMPIIRINEN TUTKIMUS

4.1 Tutkimusmenetelmät

Kun toteutetaan tutkimus, sillä on joku tarkoitus tai tehtävä. Tutkimuksen päämäärä, eli tarkoitus, määrittää tutkimusstrategian. Menetelmiä on pääasiassa kahdenlaisia, kvalitatiivisia sekä kvantitatiivisia. Tutkimusstrategian määrittelyssä voidaan kysyä kolme avustavaa kysymystä, jotka avustavat tutkijaa valitsemaan oikean strategian. 1. Tutkimusongelman muoto. Onko se kartoittava, kuvaako se tapahtumaa vai ilmiön ilmentymää, selittääkö se sosiaalista ilmiötä? 2. Tarvitseeko tutkimuksessa suorittaa käyttäytymiseen tai toimintoihin liittyvää kontrollointia vai onko tarkoituksena kuvata luonnollisia tapahtumia? 3. Onko tutkittava ilmiö tähän hetkeen sidottavissa vai onko se menneisyydessä? Ensimmäinen kysymys pyrkii selvittämään tarkoitusta, jota voidaan kuvailla neljän piirteen perusteella. Näitä ovat kartoittava, ennustava, selittävä tai kuvaileva. Tutkimusta tehdessä on tiedostettava, että yhdessä tutkimuksessa voi olla useampia kuin yksi tarkoitus sekä tämä voi muuttua sen mukaan, kuin tutkimus etenee. (Hirsjärvi 1997, 133-134)

Kvantitatiivinen tutkimus eli määrällinen tutkimus korostaa syyn ja seurauksen suhteita. Tässä tutkimusmuodossa tulkitaan lukujen välisiä yhteyksiä systemaattisten ja tilastollisten yhteyksien avulla. Jotta lukuja voidaan tulkita oikealla tavalla, edellytyksenä tutkimuksessa on asettaa tulokset taulukkomuotoon. Kvantitatiivinen tutkimus perustuukin niihin säännönmukaisuuksiin, jotka liittävät eri muuttujien (esimerkiksi vastaajat) arvot toisiinsa. Tästä syystä kvantitatiivinen tutkimus pystyy selittämään paremmin olemassa olevaa tilannetta, eikä niinkään niiden syitä. Jotta kvantitatiivinen tutkimus voidaan suorittaa luotettavasti, vaatii se riittävän suurta ja edustavaa otosta. (Alasuutari 2014, 34-37)

Kvalitatiivinen tutkimus eli laadullinen tutkimus tarkoittaa kokonaista joukkoa erilaisia tutkimustapoja. Sen määrittelemisen tarkasti ei ole mahdollista koska sillä ei ole täysin omaa teoriaa tai metodeja. (Metsämuuronen 2008, 9). Lähtökohtana kuitenkin on, että kuvataan todellista elämää. Kun tutkitaan todellista elämää, täytyy tiedostaa ajatus, että todellisuus on moninainen. Kaikki tapahtumat vaikuttavat toisiinsa, ja näin ollen on todennäköistä löytää monen suuntaisia

asiayhteyksiä ja suhteita. Tämän vuoksi laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää pyrkiä tutkimaan kohdetta kokonaisvaltaisesti. Kvalitatiivisen tutkimuksen tyypillisiä piirteitä on; kokonaisvaltaista tiedon hankintaa luonnollisissa tilanteissa, ihmiset tiedonkeruun kohteena, pyrkimyksenä paljastaa odottamattomia asioita, käytetään menetelmiä joissa tutkittavien näkökulmat pääsevät esille (esimerkiksi haastattelu), tutkittava joukko on valittu tietoisesti eikä satunnaisotannan mukaisesti. (Hirsjärvi 1997, 156-160).

4.2 Aineistonkeruumenetelmä

Kvalitatiivisen tutkimuksen käytetyimmät aineistonkeruumenetelmät ovat kysely, havainnointi, haastattelu sekä erilaisiin dokumentteihin perustuva tieto. Tutkimuksen ei tarvitse nojata vain yhteen menetelmään, vaan se voi hyödyntää myös useita aineistonkeruumenetelmä tapoja. (Metsämuuronen 2008, 37-38)

Tässä tutkimuksessa toteutetaan puolistrukturoitu haastattelu. Haastatteluja voidaan myös toteuttaa eri tavalla. Pääsääntöisesti on kolme erilaista haastattelumuotoa: lomakehaastattelu, teemahaastattelu sekä syvähaastattelu. Lomakehaastattelu on pääsääntöisesti kvantitatiivisen tutkimuksen haastattelumuoto. Tätä menetelmää pidetäänkin usein vaihtoehtona kyselyllä toteutettavaan tutkimukseen. Teemahaastattelussa on tarkoitus edetä tiettyjen teemojen sekä ennalta valittujen tarkentavien kysymysten avulla. Teemahaastattelussa tuleekin esille henkilöiden eri tulkinnat sekä mitä asioita he painottavat. Syvähaastattelu on toisin sanoen avoin keskustelu. Sen tarkoituksena on vain antaa haastateltavalle aihe tai ilmiö. Haastattelijan tehtävä onkin ylläpitää keskustelua luomalla syventäviä sekä uusia kysymyksiä saatujen vastauksien perusteella. Syvähaastattelussa on tarkoitus perehtyä teemaan perusteellisesti, ja näin ollen haasteltavia on maksimissaan muutama. (Tuomi & Sarajärvi, 78-79)

Tutkimusmenetelmäksi valitsin puolistrukturoidun lomakehaastattelun. Lomakehaastattelu on tutkimuksen kannalta kannattavin vaihtoehto, koska tarkoituksena on kerätä haastateltavien kokemuksia ja näkemyksiä eri aihealueista. Tätä varten haastateltavalla tulee olla mahdollisuus avoimeen vastaukseen. Kaikki vastaajat olivat valmiita vastaamaan tarkentaviin kysymyksiin tarpeen vaatiessa,

joten mielestäni lomakehaastattelu sähköpostitse toteutui mainiosti. Lomakehaastattelun avulla olen voinut ennalta määritellä teemat ja kysymykset, jotka ovat tämän tutkimuksen kannalta oleellisia.

4.3 Haastattelulomakkeen suunnittelu ja haastateltavat

Haastattelukysymykset on jaettu kolmeen pääosioon. Kysymykset etenevät johdonmukaisesti, jotta tutkimuksen luotettavuus pysyy hyvänä. Ensimmäisessä osiossa keskitytään yleisiin asioihin, kuten miksi haastateltava on lähtenyt yrittäjäksi ja onko perheessä yrittäjätaustaa. Yleisen osion tarkoitus on liittää haastateltavaa teoriaosuuden ensimmäiseen osioon. Haastattelun toisessa osiossa perehdytään yrityksen perustamisprosessiin sekä yritykseen. Kysymykset pohjautuvat niihin teorioihin, joita tämän opinnäytetyön toisessa kappaleessa on käsitelty. Haastattelun viimeisessä osiossa selvitetään yrittäjän omia kokemuksia sekä tavoitteita.

Lomakehaastattelua varten lähetin kahdeksalle yrittäjälle sähköpostia, joista muutamaa lähestyin myös henkilökohtaisesti. Suurin osa yrittäjistä joita lähestyin, olivat ryhtyneet yrittäjiksi muutaman vuosi sitten. Syynä tähän oli se, että tarkoitus oli saada mahdollisimman kattavaa tietoa yrityksen perustamisesta nykyään. Vastauksia kysymyksiin sain yhteensä viisi kappaletta. Näistä vastaajista yksi oli pidempiaikainen yrittäjä, joka pystyi kuitenkin antamaan tutkimuksen kannalta relevanttia tietoa.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä osiossa esittelen tutkimustulokset. Yrityksen tai henkilöiden nimiä en työssä käytä, jotta heidän anonymisyys säilyy. Henkilöiden nimien sijasta käytän kirjaimia A, B, C, D & E.

Tutkimustulokset olen jakanut kolmeen pääosioon, joidenka alla on myös tarkentavia kysymyksiä. Ensimmäisessä osiossa selvitän vastaajan henkilökohtaisia syitä yrittäjyyteen sekä yrittäjyyden kestoa. Toisessa osiossa tarkastelen vastaajan kokemuksia yrityksen perustamisprosessista, sekä kuinka hän suorittaa yrityksen toimintoja esimerkiksi kirjanpidon. Viimeisessä osiossa kyselen vastaajan omista kokemuksista sekä tavoitteista.

5.1 Taustatietoa vastaajasta

a) Miksi lähdit yrittäjäksi? Onko perheessäsi yrittäjiä?

A halusi toimia yrittäjänä, koska hänen veljensä on myös yrittäjä sekä hän halusi itse vaikuttaa työaikoihinsa sekä tuloihinsa.

B katsoi, että yrittäjyys avasi mahdollisuuksia hänen liiketoiminnassaan. Freelance-valokuvaajana verokortilla toimiessa asiakaskunta on hyvin rajattu, lähinnä vain lehtitalot. Yrittäjänä toimiessaan myös muut yhteisöt sekä yksityiset henkilöt oli helppo laskuttaa. B:n isä oli myös yrittäjä.

C:n isä oli yrittäjä ja C:lle olikin luontevaa tehdä töitä hänen isänsä kanssa perheyrityksessä. Tästä syystä hän kiinnostui yrittäjyydestä heti pienestä pitäen. Vaikka aluksi hänen piti jäädä perheyritykseen vain hetkeksi, on hän yrityksen toiminnassa mukana edelleen sekä myös itse omistajana.

D on myös yrittäjäperheestä. Hänet on aina opetettu ajattelemaan yrittäjän tavoin. Hän on aina ollut kiinnostunut ”yrittäjän omasta vapaudesta”. Hän myös nauttii työnteosta, joten hänelle oli luonnollista siirtyä yrittäjäksi.

E:n mukaan suurin osa parturikampaajista on yrittäjiä. Myös E:n vanhemmat ovat yrittäjiä. Hänen oma intohimonsa työhönsä sai hänet myös yrittäjäksi.

b) Kauanko olet toiminut yrittäjänä?

A on toiminut yrittäjänä 2016 vuoden alusta saakka.

B toimi yrittäjänä noin neljä vuotta mutta on lopettanut yritystoimintansa.

C on toiminut 43 vuotta yrittäjänä

D:llä on ollut toiminimi kaksi vuotta sekä nyt hän on toiminut osakeyhtiössä kolme vuotta. Hän on siis toiminut yrittäjänä viisi vuotta.

E on toiminut yrittäjänä yli viisi vuotta.

c) Teetkö yrittäjyyden ohella palkkatöitä toisessa yrityksessä?

A on palkkatöissä yrityksensä ohella.

B ei ole tehnyt palkkatöitä yrittäjyyden ohella.

C ei ole tehnyt palkkatöitä yrittäjyyden ohella.

D on tehnyt palkkatöitä yrityksen toiminnan alkaessa, mutta hänen yritys on tarpeeksi vakaalla pohjalla nykyään, joten hänen ei enää tarvitse palkkatöissä.

E ei ole tehnyt palkkatöitä yrittäjyyden ohella.

5.2 Perustamisprosessi ja tietoa yrityksestä

a) Mikä on yrityksesi yhtiömuoto? Onko sinulla yhtiökumppania?

A:lla on osakeyhtiö, jossa hän toimii yksin.

B:llä oli toiminimi.

C omistaa yhdessä kolmen muun osakkaan kanssa osakeyhtiön, joista osa työskentelee muualla ja osa heidän yrityksessään.

D on ollut osakeyhtiön ainut osakas tammikuusta 2016 asti.

E:llä on toiminimi.

b) Miksi juuri tämä yhtiömuoto?

A katsoi osakeyhtiön järkevimmäksi yhtiömuodoksi, koska tässä yhtiömuodossa hänen ei tarvitsi olla vastuussa henkilökohtaisesti yrityksen veloista.

B:llä ei ollut tarkoitusta palkata muuta henkilökuntaa, hankkia tiloja tai muutenkaan laajentaa yritystoimintaa, joten toiminimi oli luonteva ratkaisu.

C:n yritystoiminnassa omistajia on lukuisia sekä toiminta on laajaa, joten osakeyhtiö oli ainut kannattava vaihtoehto.

D kertoi, että osakeyhtiö on niin sanotusti turvallisin vaihtoehto ravintola-alan yrittäjälle.

c) Koitko yrityksen perustamisen hankalaksi?

A:n mukaan Suomessa byrokratiaa on paljon sekä yrittäminen on tehty vaikeaksi.

B sai paljon apua uusyrityskeskuksesta mutta perustamisvaiheet sekä ensimmäiset kuukaudet olivat hankalia. Hänellä ei ollut paljon ennakkotietoa yrityksen perustamisesta ja jälkeinpäin ajateltuna hän kertoo, että jonkinlainen kurssi yrityksen perustamisesta olisi ollut kannattavaa.

C sai apua yrityksensä perustamiseen mutta koki myös byrokratian runsaaksi.

D:n mukaan yrityksen perustaminen oli hankalaa. Hän joutui lähettämään hakemuksia jatkuvasti eri instituutioihin eikä hänelle tarjottu apua ongelmiin tai kysymyksiin niiden ilmetessä.

d) Haitko rahallista tukea tai lainaa toiminnan alkaessa? Jos sait, koitko sen riittäväksi ja jos et, perusteltiinko sitä?

A ei hakenut tukea toimintaansa.

B sai starttirahaa ja koska hänellä oli jo entuudestaan asiakaskuntaa, koki hän sen riittäväksi. Lainaa ei hän hakenut.

C ei saanut tukea toiminnan alkaessa, mutta myöhempiin investointeihin hän on sitä saanut. D haki sekä sai starttirahan. Rahan määrä kattoi kulut juuri ja juuri, mutta ylimääräistä siitä ei hänelle yhtään jäänyt, joten periaatteessa se oli riittävää. Hän on hakenut henkilökohtaisen lainan, jonka hän on yritykselleen lainannut.

E ei hakenut starttirahaa.

e) Oletko ulkoistanut kirjanpidon vai hoidatko itse? Jos hoidat itse, koetko sen hankalaksi tai aikaa vieväksi?

A on ulkoistanut kirjanpidon.

B ulkoisti myös kirjanpidon heti alusta saakka, koska hänellä ei ollut entuudestaan siihen mitään koulutusta taikka osaamista eikä hän halunnut, että hänen asiakaskontaktit kärsivät hänen ajanpuutteestaan.

C hoitaa itse kirjanpidon. Hän on opiskellut kirjanpitoa sekä nykyiset ohjelmistot tekevät siitä lähes automaattisen. Hän kertoo, että tilintarkastajilta saa tietoa lakien sekä määräysten muuttumisesta.

D on myös ulkoistanut kirjanpidon. Hän selventää, että anniskeluoikeuden omaavat yritykset eivät saa hoitaa itse omaa kirjanpitoaan. Hän kuitenkin seuraa kirjanpitoa aktiivisesti kirjanpitäjän kanssa.

E on ulkoistanut kirjanpitonsa.

f) Onko yritykselläsi immateriaalisia oikeuksia? Esim. patenti, lisenssi

A ei omista oikeuksia.

B:llä oli tekijänoikeudet valokuviiin.

C ei omista oikeuksia.

D ei omista oikeuksia.

E ei omista oikeuksia.

g) vakuuttanut toimintaasi? Esim. oikeusturvavakuutus

A:lla ei ole vakuutuksia.

B:llä oli oikeusturvavakuutus, vastuuvakuutus sekä kalustolle vakuutukset.

C:n yrityksellä on kattavat vakuutukset. Omaisuus ja henkilövakuutusten lisäksi on tuotevastuuvakuutus, toiminnan vastuuvakuutus sekä oikeusturvavakuutus.

D on myös vakuuttanut toimintansa kattavasti.

E on vakuuttanut toimintansa.

h) Vaaditaanko toiminnassasi lupia? Esim. anniskeluoikeus

A, B & C:n toiminnassa ei vaadita lupia.

D:n toiminnassa vaaditaan lupia huomattavan paljon sekä niiden voimassaoloa tarkkaillaan jatkuvasti.

E:n toiminnassa ei vaadita lupia.

*i) Oletko YEL-vakuutettu? Jos olet, oletko myös työttömyysturvakassan jäsen?
Saitko aloittavan yrittäjän alennusta YEL-vakuutuksesta?*

A ei ole YEL-vakuutettu koska on sivutoiminen yrittäjä.

B on ollut YEL-vakuutettu sekä AYT-jäsen. Hän ei muista saiko hän alennusta.

C kuuluu TYEL:n piiriin, koska omistusosuus ei ole yli 50% yrityksestä.

D on YEL-vakuutettu sekä hän sai aloittavan yrittäjän alennuksen.

E on YEL-vakuutettu, josta hän myös saanut aloittavan yrittäjän alennuksen. Hän ei ole työttömyyskassan jäsen.

5.3 Kokemukset yrittäjyydestä

a) Mikä on yllättänyt yrittäjyydessä?

A on kokenut Suomen byrokratian määrän hyvin yllättäväksi.

B yllättyi siitä työn määrästä, jota ei voinut laskuttaa.

C on yllättynyt, kuinka nopeasti aika kuluu. Hän on aina ollut kiinnostunut työstään sekä haasteista, joita esimerkiksi tekniikan kehittyminen on jatkuvasti luonut. Hänen mielestään on hienoa, kun toimintaa voidaan kehittää paremmaksi. Hän on myös ollut yllättynyt erilaisten määräysten ja lakien lisääntymisestä jatkuvasti, jotka esimerkiksi velvoittavat häntä täyttämään erilaisia tilastoja pitkin vuotta.

D on ollut yllättynyt, kuinka pienyrittäjien oikeuksia on poljettu sekä heidän toimintaa tehdään jatkuvasti hankalaksi sekä paikoin myös mahdottomaksi.

E kertoo, että työn määrä on tullut yllätyksenä. Jos haluaa pärjätä ja olla kykeneväinen kilpailemaan töitä täytyy tehdä.

b) Positiiviset ja negatiiviset puolet yrittäjyydessä?

A:n mielestä on ollut hienoa ja haastavaa toimintaa, kun saa jatkuvasti keksiä uusia markkinointikanavia löytääkseen uusia asiakkaita.

B:n mielestä positiivisia puolia on ehdottomasti ne, että hänellä oli erilaisia työkeikkoja ja hän pääsi vierailemaan mielenkiintoisissa yhteisöissä, yrityksissä ja tapahtumissa. Tätä ei hänen normaalissa valokuvaajan palkkatyössä aiemmin tapahtunut. Hän sai myös itse päättää kuinka toimi ja mitä toimeksiantoja otti vastaan. Negatiiviseksi hän koki sen, että hän ei malttanut jättää tekemättä eri toimeksiantoja. Hänellä oli aina se tunne, että jos joku muu sen tekee niin sama yritys sen tekee asiakkaalle myös jatkossakin. Tästä johtui, että B oli ajoittain ylityöllistetty sekä toisaalta oli jopa liian vähän töitä. Kun töitä ei ollut tarpeeksi, teki B kontaktointia jota hän ei kokenut mieluisaksi ja se tuotti hyvin vähän uusia asiakkaita siihen nähden, mitä hän käytti siihen aikaa. B katsoi, että hän ei juurikaan päässyt nauttimaan yrittäjän ”vapaudesta”. Se olisi ehkä vaatinut toisenlaisen

persoonallisuuden sekä pidempää aikaa yrittäjänä, vaikka hänellä oli jo vakiintunut asiakaskunta yrityksen loppuvaiheessa.

C:n mielestä positiivisia puolia ehdottomasti on ollut se mahdollisuus kehittää toimintaa haluamaansa suuntaan, toiminnan haasteellisuus sekä ilo menestyksestä. Negatiiviseksi hän on kokenut sen, että jos ei osaa rajata työaikaansa, elämä pyörii yrityksen ympärillä jatkuvasti. Työmäärä ei vähene tekemällä. Hänen mielestään on tärkeää pitää lomat sekä rajoittaa oma työaika. Näin yrittäjä pysyy virkeänä. Jos yritys ei menesty, kokee hän sen suurena taakkana yrittäjälle, jopa ylivoimaisena.

D:n mielestä positiivisia puolia on ollut mahdollisuus tehdä asiat omalla tavalla. Hän kertoo, että on erittäin mahtavaa nähdä oman yrityksensä miellyttävän asiakkaita sekä nähdä sen kasvavan päivä päivältä. Negatiivista on yrittäjyyden jatkuva hankaloittaminen sekä etujen leikkaus, jotka normaalissa työsuhteessa olevilla on.

E on sitä mieltä, että positiivisin puoli ehdottomasti on oma vapaus.

c) Mikä on jäänyt mieleen?

A kertoo, että mieleen ovat jääneet epäonnistumiset. Varsinkin epäonnistuneet markkinointikampanjat.

C on kiitollinen yrittäjyyden tuomista haasteista, sekä siitä että hän on voinut työskennellä samojen työkavereiden kanssa vuosikymmeniä. Välillä hän on kokenut haasteellisia aikoja laman myötä. On ollut liikevaihdon laskua, välillä noususuhdannetta, toisaalta taas henkilöstöllä on ollut liian kiire ja on joutunut miettimään erilaisia ratkaisua tai lisätyön palkkaamista. Työt ovat hänen mielestään muuttunut tehokkaammaksi tekniikan myötä. Tietotekniikka on kehittynyt, yhteydenpito on helpottunut sekä internet on tehnyt tiedon hankkimisesta älyttömän helppoa.

D:lle on jäänyt mieleen aluehallintavirasto sekä Suomen valtion älyttömät säännökset.

d) Tavoitteesi?

A:n tavoite on laajentua koko pohjoismaiden kattavaksi verkkokauppayritykseksi sekä hallita niiden markkinointia suurella osuudella.

B toivoo pystyvänsä toimimaan viisaasti eri tilanteissa. Raha ei hänen mukaansa aina ratkaise, vaan hyvä lopputulos asiakkaan, henkilökunnan sekä yrityksen tulevaisuuden kannalta. Toiminnan tulee olla aina rehellistä, sillä se kantaa pitkälle yritystoiminnassa.

D haluaa kasvattaa yrityksestä merkittävän Suomen mittakaavassa sekä tarjota yhä useampia työpaikkoja. Hän haluaa omalla osallaan vaikuttaa ravintola-alaan myönteisesti. ”Pienillä teoilla kohti eurooppalaista ravintolakulttuuria”.

E:n tavoite on pärjätä rahallisesti.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimukseen vastanneet yrittäjät olivat pääsääntöisesti nuoren yrityksen perustajia. Kuitenkin yksi vastanneista oli toiminut yrittäjänä jo 43 vuotta. Vastaajista kaksi on tehnyt palkkatöitä toisessa yrityksessä oman yrityksen alkuvaiheiden aikana, mutta sittemmin toisen yritys on saavuttanut vakaan pohjan ja hänen ei ole tarvinnut tehdä töitä toisessa yrityksessä. Palkkatöiden tekeminen toisessa yrityksessä oman yrityksen alkuvaiheen aikana voi olla hyvinkin raskasta, ja tästä syystä osa vastaajista halusi vain panostaa omaan yritykseen eivätkä käyttäneet energiaa muuhun. Tämä tulee ottaa myös huomioon X-yrityksen kohdalla, onko yrityksen perustajien rahallinen tilanne riittävän hyvä, jotta yritys voidaan perustaa vakaalle pohjalle?

Yrittäjyydessä houkuttelee niin sanottu yrittäjän vapaus sekä yrittäjyyteen kannustaa omat perhesiteet. Kaikilla haastateltavista oli perheessä yrittäjätaustaa. Tämä johtaa väkisinkin siihen lopputulokseen, että usein halu yrittäjyyteen tulee siitä mihin on kasvatettu ja tottunut. Tämän lisäksi vastaajat halusivat tavoitella yrittäjän ”vapautta”, tarkoittaen että he voisivat itse vaikuttaa omiin työaikoihin ja myös sitä kautta omiin työtuloihin. Kun on kasvanut yrittäjäperheessä, henkilö oppii yrittäjälle ominaiseen ajattelutapaa, joka johtaa oman yrityksen perustamiseen. Vaikka yrittäjän vapaus houkutteleekin, ei sen saa antaa sokaista. Yrittäjyys on kuitenkin täysipäiväistä työtä, ellei enemmänkin. Kuten eräs yrittäjästä toteaa, pärjätäkseen töitä tulee tehdä jatkuvasti.

Suomen suosituin yhtiömuoto on osakeyhtiö. Yritysmuodon valinta riippuu täysin siitä, kuinka monta osakasta yrityksessä on, mikä on yrityksen toimiala sekä mihin suuntaan yritystä halutaan tulevaisuudessa kehittää. Tämän tutkimuksen vastaajien vastaukset yhtyvät patentti ja -rekisterihallituksen tilaston kanssa. Kolmella vastaajista oli tällä hetkellä osakeyhtiö, kun kahdella heistä oli yritysmuotona toiminimi. Ensimmäisellä vastaajalla ei ollut kuitenkaan edes aikomusta laajentaa toimintaa ja hän toimi yksin, joten hänelle se oli luonteva vaihtoehto. Toinen vastaajista toimii myös yksin ja vuokratuolilla, joten myös hänelle toiminimi on hyvä vaihtoehto. Näiden vastausten perusteella myös X yritykselle todennäköisin

ja kannattavin yritysmuoto on osakeyhtiö. Osakeyhtiössä omistajat eivät ole vastuussa yrityksen veloista henkilökohtaisesti, mikä ei tuo ylimääräisiä paineita. Tämä oli myös yhden vastaajan perustelu osakeyhtiön perustamiselle.

Kaikki vastaajat kokivat yrityksen perustamisen hankalaksi sekä byrokratian runsaaksi. Kaksi vastaajista oli saanut apua yrityksen perustamiseksi ja kuitenkin he kokivat sen monimutkaiseksi. Tämän perusteella myös X-yrityksen perustamiseen tulisi hakea apua, jotta prosessit ja toimenpiteet menevät oikein. Esimerkiksi VASEK (Vaasan seudun Kehitys Oy) tarjoaa aloittaville yrittäjille apua kustannuksetta.

Yrityksen sekä yrittäjän henkilökohtainen rahoitus täytyy olla kunnossa, ennen yrityksen perustamista. Kaksi vastaajista oli hakenut starttirahaa sekä se oli heille myönnetty. He kokivat starttirahan riittäväksi, vaikkakin ensimmäisellä oli jo entuudestaan asiakaskuntaa, joka helpotti hänen toimintaansa heti alusta saakka. Yksi vastaajista oli hakenut henkilökohtaisen lainan, jonka hän on lainannut sittemmin yrityksellensä. Myös X -yrityksen kannattaa hakea starttirahaa, koska sen myöntämiseen on olemassa selkeitä edellytyksiä.

Kirjanpidon ulkoistamista kannattaa harkita vakavasti. Neljä vastaajista oli ulkoistanut kirjanpidon, yksi hoiti kirjanpidon itse. Kirjanpidon hoitaminen voi olla hyvinkin työlästä, ellei siitä ole mitään kokemusta. Vastaaja joka hoiti kirjanpidon itse, oli myös kouluttautunut siihen, joten se oli hänelle luonteva ratkaisu. Kuitenkin nykyiset kirjanpito-ohjelmat ovat hyvinkin automatisoituja, joten on hyvinkin mahdollista tehdä se itse ja säästää kustannuksissa.

Yritys kannattaa vakuuttaa kattavasti ja lupa-asiat on tarkistettava. Kolme vastaajaa oli kattanut yritystoimintansa kattavasti. Yrityksen vakuuttaminen on suhteellisen edullista, varsinkin siinä tilanteessa, kun jotain sattuu tai riitatilanne syntyy, on vakuutus erittäin hyvä suojakeino. Yksi vastaajista tarvitsi toiminnassaan lupia ja hän kertoi niiden olevan jatkuvan tarkkailun alla. X -yrityksen kannattaa myös tutustua eri vakuutuspaketteihin sekä kilpailuttaa niiden hinnoittelua. Tärkeää on myös selvittää, tarvitaanko toiminnassa erilaisia lupia.

YEL-vakuutuksen ottaminen on pakollista tiettyjen ehtojen täytyessä. Vastaajista neljä oli YEL-vakuutuksen ottanut ja kaksi heistä oli saanut aloittavan yrittäjän alennuksen. YEL-vakuutusta ei voi korvata muilla eläkevakuutuksilla ja näin ollen myös X -yrityksen omistajien kannattaa varautua kyseisen vakuutuksen ottamiseen, kun ehdot täyttyvät.

Vastaajat olivat sitä mieltä, että byrokratiaa on liikaa ja että yrittäjän elämä on tehty hankalaksi. Yrittäjän työssä on paljon sellaista työtä, joka ei tuota yrittäjälle tuloja mutta se täytyy kuitenkin tehdä. Normaalissa palkkatyössä kaikesta ajasta maksettaisiin palkka, mutta yrittäjä ei voi asiakasta kaikesta laskuttaa. Yrityksen omistajien kannattaa luoda prosessit ja palvelut niin, että ne ovat mahdollisimman kustannustehokkaita eivätkä ne söisi yrittäjien omaa energiaa ilman että siitä saisi korvausta. Lakien ja määräysten kanssa tulee olla tarkkana sekä ajan tasalla, jotta mikään ei tulisi yllätyksenä.

Yrittäjyydessä on positiivisia sekä negatiivisia puolia. Vastaajien mielestä positiivista yrittäjyydessä oli vapaus, mahdollisuus kokea uutta, toiminnan haasteellisuus sekä tunne siitä, että on luomassa jotain mistä ihmiset nauttivat. Vaikeaksi tai jopa negatiiviseksi koettiin ajanhallinta. Kuten kahden vastaajan vastauksista selvisi, jos ei pysty hallitsemaan omaa ajan käyttöä, alkaa elämä pyöriä yrityksen ympärillä jatkuvasti. Tämä johtaa ylityöllistymiseen joka lopulta ajaa yrittäjän hankalaan tilanteeseen. Myös tulojen vaihtelevaisuus, etujen leikkaus yrittäjiltä sekä paineet siihen että yrityksen tulee menestyä koettiin negatiiviseksi. Yrittäjyys vaatii vahvaa persoonallisuutta sekä organisointia. Täytyy olla kykeneväinen omaan ajanhallintaan, organisointiin sekä loman pitämiseen. Täytyy olla valmis siihen, että yritys ei menesty, koska sen tuomia paineita pidettiin jopa ylivoimaisena.

Vastaajilla oli tavoitteita laajentua suuremmaksi sekä vaikuttaa oman yrityksen toiminta-alueeseen positiivisesti, mutta myös saada aina hyvä lopputulos niin asiakkaan kuin yrityksen ja työntekijöiden kannalta. Kaikkea ei ratkaise raha, vaan rehellisyys kantaa kortensa kekoon.

7 RELIABILITEETTI JA VALIDITEETTI

Tutkimusta tehdessä tulee välttää virheiden tekemistä, mutta tulosten luotettavuus ja pätevyys ei ole vakio. Tästä syystä tulee kaikissa tutkimuksissa pyrkiä arvioimaan kyseisen tutkimuksen luotettavuutta. Tämän suorittamiseen voidaan käyttää useita mittaus- ja tutkimustapoja. Usein tutkimusmenetelmien luotettavuutta arvioidaan reliabiliteetin sekä validiteetin avulla. Laadullisen tutkimuksen arvioiminen näiden käsitteiden avulla on joutunut kritisoinnin kohteeksi siitä syystä, että ne ovat luotu määrällisen tutkimuksen tarpeisiin. (Tuomi & Sarajärvi)

7.1 Reliabiliteetti

Reliaabelius tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta. Eli kyseisen tutkimuksen tai mittauksen reliaabelius tarkoittaa sen taitoa antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Esimerkiksi jos kaksi tutkijaa päätyvät samanlaiseen tulokseen, voidaan kyseinen tulos arvioida reliaabelina. Tai jos kyseistä ilmiötä/henkilöä tutkitaan moneen kertaan ja jokaisella kerralla päädytään samaan tulokseen, voidaan tutkimusta pitää reliaabelina. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa voidaan hyödyntää erilaisia tilastollisia tapoja, jotka auttavat tutkijaa arvioimaan tutkimuksen luotettavuutta. (Hirsjärvi 1997, 226-227).

Tutkimuksen reliabiliteettia voidaan pitää hyvänä. Vaikka haastateltavia ei ollut monia, olivat he sellaisia henkilöitä, jotka pystyivät antamaan tässä työssä tarvittavaa tietoa. Yrittäjät itse ovat paras tiedonlähde niistä kokemuksista ja prosesseista mitkä he ovat käyneet läpi. Aihealueessa on monia eri vaihtoehtoja, eikä oikeaa vastausta ole. Yrittäjyys vaatii luovuutta, ja tämä näkyikin niissä tavoissa, miten yrittäjät ovat selvinneet siihen pisteeseen asti missä he nyt ovat. Todennäköisesti lisähenkilöiden vastaukset muistuttaisivat kyseisten yrittäjien vastauksia, mutta eivät toisi lisäarvoa tutkimukselle.

7.2 Validiteetti

Validiteetti tarkoittaa tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä on tarkoitus mitata. Tutkijan hyödyntämät menetelmät eivät vastaa aina todellisuutta, eikä näin ollen tutkimusmenetelmällä saada haluttuja tuloksia. Esimerkiksi kyselylomakkeen täyttäjät saattaa ymmärtää kysymykset täysin erilailla, kuin tutkija oli ne tarkoittanut. Näin ollen jos tuloksia käsitellään sen ajattelutavan mukaisesti kun kyselylomake oli luotu, ei tuloksia voida pitää pätevinä. Validiuksen arvioimiseen onkin eri näkökulmia: rakennevalidius, tutkimusasetelmavalidius sekä ennustevalidius. (Hirsjärvi 1997, 226-227).

Tutkimusmenetelmäksi valitsin kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän, koska halusin saada vastaajista enemmän irti kuin tilastoja ja numeroita. Tutkimuksen toteuttamiseen tarvitsin tietoa heidän omista kokemuksistaan ja heidän ajatuksia täytyi saada esille. Tutkimuksen tavoitteeseen päästiin avoimien kysymyksien kautta, jotka mahdollistivat vastaajia oman näkemyksen tuomiseen. Ennalta määritellyt tarkat kysymykset mitta-asteikoilla eivät olisi voineet tuoda esille sitä tietoa mitä tässä tutkimuksessa haettiin. Kysymykset ovat rakennettu teoreettisen viitekehyksen pohjalta ja näin ollen tutkimukseen vaadittuihin kysymyksiin ja tutkimusongelmaan on myös pystytty vastaamaan.

LÄHTEET

Alasuutari, P. 2014. Laadullinen tutkimus 2.0. Inprint, Riika.

Airaksinen, M., Bärlund Johan., Jauhiainen, J., Kaisanlahti, T., Marten Knuts., Kuoppamäki, P., Mähönen, J., Pihlajanrinne, T., Juha Raitio., Kirsti Rissanen., Viitanen, K., Villa, S., Wilhelmsson, T. 2014. Yritysoikeus. Talentum Media Oy ja kirjoittajat. Viro.

Anttila, P. 2006. Tutkiva toiminta ja ilmaisu, teos, tekeminen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. 2016. Rahoitus. Viitattu 18.2.2017.
<https://www.minilex.fi/a/varojen-jakaminen-osakeyhti%C3%B6ss%C3%A4>

Finnvera. Yrittäjälaina. Viitattu 4.3.2017.

<https://www.finnvera.fi/tuotteet/lainat/yrittajalaina>

Helsingin Yliopisto. Yksityisoikeus. Yksityisoikeuden ala ja tehtävät. Viitattu 16.2.2017.

<https://www.avoin.helsinki.fi/oppimateriaalit/oikeustiede/materiaali/osa3.html>

Hirsjärvi, S., Remes P. & Sajavaara P. 1997. 13. painos. Tutki ja kirjoita. Tekijät ja Kirjayhtymä Oy. 13. painos.

Holopainen, T. 2016. Yrityksen perustamisopas, käytännön perustamistoimet. 25. painos.

Ilmoniemi, M., Järvensivu P., Kyläkallio K., Parantainen J. & Siikavuo J. 2009. Uuden yrittäjän käsikirja. Talentum. Helsinki.

Jokilampi, J. 2016. Perustamisopas. Suomen Uusyrittäjäkeskukset. Forssa.

Kaisanlahti, T., Leppiniemi, J. 2017. Liikekirjanpito. Alma Talent.

Minilex. Varojen jakaminen osakeyhtiössä. 2015-2017. Viitattu 24.2.2017.
<https://www.minilex.fi/a/varojen-jakaminen-osakeyhti%C3%B6ss%C3%A4>

- Patentti- ja Rekisterihallitus. 2014. Tilasto uusien yritysten lukumääristä yritysmuodoittain tammi-kesäkuu 2012-2014. Viitattu 26.2.2017.
https://www.prh.fi/stc/attachments/tiedotteet/PRH-tilasto_yritysmuodoittain_uudet_yritykset.pdf
- Patentti- ja Rekisterihallitus. Usein kysyttyä. Viitattu 23.3. 2017.
https://www.prh.fi/fi/patentit/useinkysyttya.html#prh.ukk.item_9
- Puustinen, T. 2004. Avain omaan yritykseen. Otavan Kirjapaino Oy. Keuruu.
- Pyykkö, M. 2011. Minustako Yrittäjä. Talentum. Helsinki.
- Rahoitus. Yrityssuomi. Viitattu 10.3.2017. <https://yrityssuomi.fi/rahoitus1>
- Tekes. Tekesin rahoitus startup yrityksille. Viitattu 15.3.2017.
<https://www.tekes.fi/rahoitus/startup/>
- TE-keskus. 2017. Starttiraha – aloittavan yrittäjän tuki. Viitattu 18.3.2017. http://tepalvelut.fi/te/fi/tyonantajalle/yrittajalle/aloittavan_yrittajan_palvelut/starttiraha/index.html
- Tomperi, S. 2014. 22. painos. Käytännön kirjanpito. Bookwell Oy. Porvoo.
- Tomperi, S. Yrityksen taloushallinto. 2014. 11 painos. Kirjanpidon ja tilinpäätöksen perusteet. Bookwell Oy. Porvoo
- Tuomi, J. Sarajärvi A. 2002. Painos 1-4. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Gummerus kirjapaino Oy. Jyväskylä.
- Vero. Arvonlisäverotus. 2017. Viitattu 21.3.2017. https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Arvonlisaverotus
- Vero. Uusi yritys – liikkeen- ja ammatinharjoittaja. 2014. Viitattu 30.2.2017
https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattiharjoittaja/Perustaminen

Yrittäjät. Elinkeinovapaus. Viitattu 15.3.2017. <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/minustako-yrittaja/yritysmuodot-ja-vastuut/elinkeinovapaus-318337Felin>

Yrittäjät. Eläkkeet. 2017. Viitattu 15.2.2017. <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/yrittajan-sosiaaliturva/yrittajan-toimeentuloturva/elakkeet-316927>

Yritys ja yhteisötietojärjestelmä .Y-tunnus. Viitattu 1.3.2017.
<https://www.ytj.fi/index/y-tunnus.html>

Yritys-Suomi. Yritysmuodot. Viitattu 2.4.2017.
<https://yrityssuomi.fi/yritysmuodot>

LIITE 1

Haastattelukysymykset

Yleistä

- 1 Miksi lähdit yrittäjäksi? Onko perheessasi yrittäjiä?
- 2 Kauanko olet toiminut yrittäjänä?
- 3 Teetkö yrittäjyyden ohella palkkatöitä toisessa yrityksessä?

Perustamisprosessi ja tietoa yrityksestä

- 1 Mikä on yrityksesi yhtiömuoto? Onko sinulla yhtiökumppania?
- 2 Miksi juuri tämä yhtiömuoto?
- 3 Koitko yrityksen perustamisen hankalaksi?
- 4 Haitko rahallista tukea tai lainaa toiminnan alkaessa? Jos sait, koitko sen riittäväksi ja jos et, perusteltiinko sitä?
- 5 Oletko ulkoistanut kirjanpidon vai hoidatko itse? Jos hoidat itse, koetko sen hankalaksi tai aikaa vieväksi?
- 6 Onko yritykselläsi immateriaalisia oikeuksia? Esim. patentti, lisenssi
- 7 Oletko vakuuttanut toimintaasi? Esim. oikeusturvavakuutus
- 8 Vaaditaanko toiminnassasi lupia? Esim. anniskeluoikeus
- 9 Oletko YEL-vakuutettu? Jos olet, oletko myös työttömyysturvakassan jäsen? Saitko aloittavan yrittäjän alennusta YEL-vakuutuksesta?

Kokemukset yrittäjyydestä

- 1 Mikä on yllättänyt yrittäjyydessä?
- 2 Positiiviset ja negatiiviset puolet yrittäjyydessä?
- 3 Mikä on jäänyt mieleen?
- 4 Tavoitteesi?